

VERSLAG MARZ D.D. 22 SEPTEMBER 2010

Aanwezigen: William BLOCKMANS (Schepen voor Leefmilieu) – Guido DECLERCQ (Milieuambtenaar – Secretaris MARZ) - Danny BLOCKMANS (Voorzitter MARZ) – Jieg BLERVACQ (duurzaamheidsambtenaar) – Katelijne SCHILTZ (Tandem) - Luc CALUWAERTS – Frans HEYMANS – Jeannine SCHETSKE – Emiel KNABE – Marie-Jeanne VAN DE RIET – Guido SYMONS – Johan SLEMBROUCK – Hilde SOETENS – Rita WEEMAELS – Dolf PEETERS – Roger SCHOTS – Roger WITHOFS.

0. Goedkeuring verslag 20 april 2010

1. Toelichting Tandem-aanbod door Katelijne Schiltz

De voorgestelde powerpoint en het verslag in bijlagen 1 en 2.

2. Ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan 2011-2015

Elementen voor het advies van de gemeente (zie bijlage 3) en de samenvatting van de bezwaren en opmerkingen van Sterrebeek vzw (zie bijlage 4) worden door de MARZ aanvaard.

3. Varia

- De milieuambtenaar vraagt aan de Marz of die akkoord kan gaan met een verderzetting van het project Afvalsteward van de intercommunale Interza, gelet op de gunstige evaluatie vanwege OVAM? (Doelstelling van het project in bijlage 5). De MARZ gaat akkoord met een verderzetting van het Afvalsteward-project.

- De milieuambtenaar vraagt aan de Marz of die akkoord kan gaan met de verderzetting van de samenwerking met de vzw Econet voor de inzet van het PROPERTEAM voor alternatieve onkruidbestrijding en de inzet van het INL-TEAM (Intergemeentelijk Natuur- en Landschapsteam) voor het uitvoeren van natuurgerichte- en ecologische acties ondermeer in het kader van meer biodiversiteit? Het INL-team zal met een 0,5 VTE (voltijdse-equivalent) worden uitgebreid.

De MARZ gaat akkoord met een verderzetting van deze twee samenwerkingsvormen met de vzw. Econet.

- Duurzaamheidsambtenaar Jieg Blervacq licht het project "De Energiejacht" toe waarover alle informatie op de gemeentelijke website terug te vinden zal zijn.

- De heer Roger Withofs herhaalt nogmaals zijn klacht over de slechte Lijnbus-verbinding tussen de deelgemeenten Sterrebeek en Zaventem.
- De heer Withofs meldt het onoordeelkundig snoeien en aanplanten van de laanbomen in de wijken Boesberg / Zeestraat / Armendy.
- Aan de zoektocht 'Trage-Wegen-Actie' namen in het totaal een 100-tal mensen deel. Alle informatie hieromtrent bij VLM en provincie Vlaam-Brabant.
- I.v.m. de haagplantactie is de omvang van het plantmateriaal moeilijk in te schatten hetgeen een barrière zou kunnen zijn voor velen om in te tekenen.
- Oproep tot zetelen in Projectgroep "Kasteeldomein Ter Meeren". Sterrebeek 2000 zal zich kandidaat stellen om te mogen zetelen in deze projectgroep. Ook Natuurpunt zal iemand voorstellen om te zetelen in de projectgroep.

In opdracht,
Guido Declercq,
Secretaris Milieuraad.

Bijlage 1 : toelichting Tandem aan MARZ op 22/9/2010

Een krachtdadig gemeentelijk milieubeleid voor 2007-2010

Kansen tot samenwerking
tussen gemeente en natuur- en
milieubeweging

Inhoud

- Voorstellingsrondje
- Tandem
 - Context
 - Partners
 - Ondersteuning
- Milieubeleid & samenwerking in je gemeente
- Tandemkoffer
- Contact

Voorstellingsrondje

- Katelijne Schiltz
Tandemmedewerkster Velt vzw
katelijne.schiltz@velt.be
03/287 80 96
- ...
- ...

Tandem: Context

- Steunpunt ter bevordering van de samenwerking tussen gemeenten en verenigingen.
- Samenwerkingsovereenkomst

Tandem: Partners

Tandem: Partners

- BBL **Bond Beter Leefmilieu**
 - » Ondersteunt natuur- en milieuverenigingen
 - » Informeert bevolking via campagnes, juridische en persacties
 - » Adviseert Vlaamse, federale en Europese overheden
- CVN **Centrum voor Natuur- en Milieueducatie**
 - » Organiseert cursussen en opleidingen rond natuur en milieu
 - » Vorming van milieuraadsliden + gemeentepersoneel
 - » Opleiding van vrijwilligers tot volwaardige professionele NME-activiteitsbegeleiders
- Dialoog **Duurzaam en energiezuinig bouwen en wonen**
 - » Individuele waterzuivering, Rationeel Energiegebruik en Duurzaam (aan)bouwen
 - » Vormingsprogramma's (BouwTeam-cursus)
 - » Infosessies voor breed publiek

BBL www.bbv.be info@bbv.be 02282.17.20
CVN www.c-v-n.be info@c-v-n.be 03226.02.91
Dialoog www.dialoog.be info@dialoog.be 01623.26.49

Tandem: Partners

- **WWF** Internationale milieuorganisatie
 - Terreinprojecten, lobbywerk, educatieve campagnes,...
 - WWF-Belgie: Bossen, Zoel water, duurzame ontwikkeling en Klimaatverandering
 - FSC-label + advies en begeleiding voor maatregelen rond duurzaam watergebruik
- **Veit** Vereniging voor ecologisch leven en tuinieren
 - Boeken, publicaties, tijdschrift en plaatselijke afdelingswerking
 - Openbaar groen (pesticiden), gezonde voeding, duurzame landbouw, ecologische sier- en moestuin,...
- **Natuurpunt** Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen
 - Natuurbeheer, -educatie, -studie en beleid
 - Terreinbeherende vereniging met plaatselijke afdelingen en activiteiten
 - Beleidsmatige werking

WWF www.wwf.be tandem@wwf.be 02/340.09.99
VEIT www.veit.be tandem@veit.be 03/281.74.75
Natuurpunt www.natuurpunt.be info@natuurpunt.be 015/29.72.50

Tandem: Partners

- **VIBE** Vlaams Instituut voor Bio-ecologisch bouwen en wonen
 - Integrale visie rond duurzaam bouwen.
 - Gezond en ecologisch materiaalgebruik, rationeel waterbeheer en energiegebruik
 - Cursussen, publicaties, studiereizen,...
- **Ecolife** Meetbare ecologische gedragsveranderingen
 - Campagnes, lespakketten en vormingsmodellen op maat ve specifiek doelpubliek
 - Laagdrempelige, interactieve vormingsavonden voor breed publiek
 - Thema's: ecologische schoonmaakmiddelen, verven, ecologische voelafdruk,...
- **VBV** Vereniging voor Bos in Vlaanderen
 - Ijvel voor bosbehoud en -uitbreiding
 - Verreving van landes van bos
 - Werkgroepen en activiteiten rond: Actie en Beleid, Recreatie, Pro Siva,...

VIBE www.vibe.be tandem@vibe.be 03/218.10.60
ECOLIFE www.ecolife.be info@ecolife.be 016/22.21.03
VBV www.vbv.be info@vbv.be 09/254.90.50

Tandem: Ondersteuning

- Tandemkoffer
- Werksessies
- Sprekersaanbod
- Tandemdatabank
- Financiële sponsoring voor verenigingen

Milieubeleid in je gemeente

- Ervaring projectwerking in de milieuraad
- Weerkerende projecten?
- Positieve/negatieve ervaringen met samenwerking?
- ...

Tandemkoffer

- Kant en klare projecten
- Opgedeeld per thema SO

Tandemkoffer

- **Cluster Natuur**
 - Adopteer een soort
 - Straatgeveltuintjes
 - Sneukelhagen, smulbosjes en proefparkjes
 - Charter voor biodiversiteit
 - Speel in het bos
- **Cluster Water**
 - Durf tuinieren zonder

Tandemkoffer

- **Cluster Mobiliteit**
 - Toch met de wagen?
- **Cluster Energie**
 - Samen isoleren met een isolatieslag
 - Isoleer je rijk
 - Op weg naar duurzaam bouwen
- **Diverse clusters**
 - Lokaal Kyotoprotocol
 - Ecologische voetafdruk

Adopteer een soort

- Soortbeschermingsacties voor meer biodiversiteit
- Doelstellingen:
 - Beschermingsacties ondernemen voor één of meer soorten
 - Biodiversiteit een gezicht geven
 - Grote publiek actief aanspreken
- Doelgroep: gemeente, verenigingen, bedrijven

- Partner: Natuurpunt
- Thema: natuur
- Niveau: onderhouds- en projectniveau

Sneukelhaagjes, smulbosjes en proefparkjes

- Plant hagen en bomen met eetbare vruchten: een lekker, leerrijk en ecologisch idee
- Doelstellingen:
 - Biodiversiteit verhogen
 - Draagvlak en actieve betrokkenheid voor natuur
- Doelgroep: scholen, kinderen uit de wijk en wandelaars

- Partner: VBV
- Thema: natuur
- Niveau: projectniveau

Straatgeveltuintjes

- Fleur je gevel op. Breng groen in je straat!
- Doelstellingen:
 - Meer groen in de straat, wijk of gemeente
 - Biodiversiteit verhogen
- Doelgroep: alle inwoners

- Partner: Velt
- Thema: natuur
- Niveau: onderhoudsniveau

Speel in het bos

- Een natuurlijke speelplek in jouw gemeente
- Doelstellingen:
 - Realisatie van minstens één speelzone in de natuur
 - Kinderen leren zorgzaam omgaan met natuur
 - Speelkansen creëren
- Doelgroep: jeugd, jeugdverenigingen, scholen, ...

- Partner: VBV
- Thema: natuur
- Niveau: projectniveau

Durf tuinieren zonder

- Pesticidenvrij tuinieren
- Doelstellingen:
 - Gebruik van pesticiden en kunstmest verminderen
 - 6000 gezinnen hebben een bordje 'zonder is gezonder'
 - Biodiversiteit verhogen
- Doelgroep: inwoners met tuin of verharding

- Partner: Velt
- Thema: water
- Niveau: basisoniveau

Charter voor biodiversiteit

- Handen in elkaar voor lokale biodiversiteit
- Doelstellingen:
 - Biodiversiteit verhogen
 - Draagvlak en actieve betrokkenheid voor natuur
- Doelgroep: gemeenten en verenigingen

- Partner: Natuurpunt
- Thema: natuur
- Niveau: basis-, onderscheidings- en projectniveau

Isoleer je rijk

- Isoleer je clublokaal en bespaar op je energiefactuur
- Doelstellingen:
 - Betere isolatie verenigingslokalen = energie- en kostenbesparend, comfortverhogend
 - Sensibilisatie op een praktische manier
- Doelgroep: gemeente, verenigingen

- Partner: Dialoog
- Thema: energie
- Niveau: onderscheidingsniveau

Samen isoleren met een isolatieslag

- Samenaankoop van milieuvriendelijke en gezonde dakisolatie
- Doelstellingen:
 - Sensibilisatie over noodzaak van isoleren
 - Sensibilisatie over gezonde en milieuverantwoorde isolatiematerialen
 - Meeten actie ondernemen
 - Afname van CO2-uitstoot, energiebehoefte en -kosten
- Doelgroep: inwoners, verenigingen, ... met niet of slecht geïsoleerde daken

- Partner: VIBE
- Thema: energie
- Niveau: onderscheidingsniveau

Op weg naar duurzaam bouwen

- Een studiereis naar voorbeeldprojecten
- Doelstellingen:
 - Principes duurzaam bouwen, ecologische verkavelingen en stedenbouw bekendmaken
 - Draagvlak rond duurzaam bouwen verbreden
 - Duurzame bouwprojecten realiseren
- Doelgroep: betrokkenen bij bouwprojecten

- Partner: VIBE
- Thema: duurzame ontwikkeling, energie, milieuverantwoord productiegebruik en/of mobiliteit
- Niveau: onderscheidingsniveau

Toch met de wagen?

- Vergroen het autogebruik binnen de gemeente
- Doelstellingen:
 - Sensibilisatie rond efficiënt autogebruik
 - Optioneel: hulpmiddelen aanreiken voor een efficiënt aankoopbeleid voor wagens
- Doelgroep: alle medewerkers en inwoners van de gemeente en leden van de verenigingen

- Partner: EcoLife
- Thema: mobiliteit
- Niveau: basis- en onderscheidingsniveau

Lokaal Kyoto-protocol

- Ga met je gemeente voor minder CO2
- Doelstellingen:
 - Intern: eigen CO2-uitstoot verminderen met 7,5% tegen 2012
 - Extern: inwoners en bedrijven aansporen hetzelfde te doen
 - Rapporteren: evolutie van het eigen energieverbruik
- Doelgroep: personeel, inwoners, bedrijven, verenigingen, scholen, ...

- Partner: BBL
- Thema: energie, mobiliteit
- Niveau: basis- en onderscheidingsniveau, sommige acties projectniveau

Ecologische voetafdruk

- Bereken en verminder je milieu-impact
- Doelstellingen:
 - Sensibilisatie over druk van onze levenswijze op milieu
 - Mensen aanzetten hun voetafdruk te meten en verkleinen
- Doelgroep: inwoners van de gemeente en leden van de verenigingen

- Partner: WWF en Ecoïfo
- Thema: duurzame ontwikkeling, energie, milieuverantwoord productiegebruik
- Niveau: basis- en onderscheidingsniveau

Contact

- Werksessie rond een specifiek idee
- www.tandemweb.be
 - Inschrijving op tandemmail
 - Tandemkoffer en actiekits
 - Sprekers- en cursusaanbod
- Secretariaat
Tweakerkenstraat 47, 1000 Brussel
02 282 19 40
info@tandemweb.be

Bijlage 2: Verslag toelichting Tandem

VERSLAG GEMEENTEBEZOEK TANDEM

Gemeente	Zaventem
Postcode	1930
Telefoonnummer	02 720 02 54
Datum bezoek	22-sep-10
Amb	VELT

Wie was bij de afspraak aanwezig ?

Jieg Blervacq, DA; Guido Declercq, MA; William Blockmans, schepen van leefmilieu; Danny Blockmans, voorzitter MAR; 11 leden van de MAR

kort verslag

Op vraag van de duurzaamheidsambtenaar, kwam ik Tandem voorstellen op de Milieuadviesraad. Er was veel volk aanwezig, en de leden gaven zelf aan een goede werking en samenwerking met de gemeente te hebben.

Vooraf rond het ecologisch beheren van verhardingen ontstond heel wat discussie tijdens de MAR. De duurzaamheidsambtenaar wil graag een vorming organiseren om de inwoners alternatieven aan te reiken. Verder is er een interesse in sneukelhagen en wordt er meteen over een specifieke school gepraat die dit project zeker zou willen uitvoeren. Het charter voor biodiversiteit werd nog niet ondertekend, maar de kans is groot dat dit nog gebeurt. Het lokaal Kyoto-protocol is wel ondertekend door de gemeente, maar de milieu- en duurzaamheidsambtenaar waren hiervan niet op de hoogte. Ze willen dus graag de actiekit ontvangen om te kijken hoe ze hiermee nu aan de slag kunnen.

Omdat er te weinig tijd over was, werden sommige fiches enkel voorgesteld, zonder feedback van de aanwezigen.

to do/concl

VBV: Sneukelhagen - Actiekit bezorgen!

Velt: Durf tuinieren zonder - Actiekit doorsturen + info vorming

NP: Biodiversiteitscharter - actiekit doorsturen

Dialogo: Isoleer rijk - Wordt dit gesubsidieerd?

BBL: LKP - actiekit doorsturen

VERSLAG GEMEENTEBEZOEK TANDEM

Gemeente	Zaventem
Postcode	1930
Telefoonnummer	02 720 02 54
Datum bezoek	22-sep-10
Amb	VELT

- graag meer info over 'adopteer een soort'
- graag meer info over 'studiereis duurzaam bouwen'
- graag meer info over 'gevelgroen'
- graag meer info over 'durftuinierenzonder'
- graag meer info over 'speel in het bos'
- graag meer info over 'sneukelhagen'
- graag meer info over 'biodiversiteitscharter'
- graag meer info over 'ecologische voetafdruk'
- graag meer info over 'vergroen het autogebruik'
- graag meer info over 'isoleer je rijk'
- graag meer info over 'lokaal kyotoprotocol'

échevin openbare werken, milieu, duurzaamheid, mobiliteit, verkeer, openbaar vervoer	William Blockmans	milieudienst@zaventem.be	02 721 24 39
Milieuambt	Guido Declercq	guido.declercq@zaventem.be	02 717 89 40
Groenambt			02 720 02 54
Dzheidsambt			02 720 02 54

Bijlage 3 :

Vlaams Milieubeleidsplan 2011- 2015 Elementen voor het advies van de gemeente

1 Gemeenten zijn een belangrijke partner in het Vlaamse milieubeleid.

De rol van de gemeenten bij concrete beleidsdoelstellingen wordt niet erg uitgewerkt. De gemeenten worden meestal betrokken als ondergeschikten, nuttig bij het uitvoeren van het Vlaamse beleid en worden te weinig benaderd als gelijkwaardige partners. Gemeenten hebben eigen beleidsruimte en staan het dichtst bij het werkveld en de bevolking; vanuit die positie formuleren zij eigen beleidsdoelstellingen die verschillend kunnen zijn van de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid maar ook van andere gemeenten. Eerder dan te 'vermelden' bij welke onderwerpen de gemeenten 'nuttig' zijn om Vlaamse ideeën uit te voeren, moet er gezocht worden hoe er synergieën kunnen ontstaan tussen de beleidsdoelstellingen van verschillende besturen.

Dit betekent ook dat **maatwerk** moet mogelijk zijn wanneer de Vlaamse overheid met verschillende gemeenten samenwerkt. Zo zijn er enerzijds gemeenten die hun **milieuhandhavingstaak** willen afstaan aan een hoger bestuursniveau omdat deze taak binnen een kleine gemeente niet voldoende geprofessionaliseerd kan worden (geen functiescheiding advies/toezicht, te weinig (of te veel) werklast om voltijds hiermee bezig te zijn,...), terwijl er anderzijds gemeenten zijn die taken van de Vlaamse milieu-inspectie wensen over te nemen omdat zij het dichtst op het terrein zitten terwijl de Vlaamse milieu-inspectie moet 'aanrijden' vanuit de provinciehoofdstad.

2 Samenwerkingsovereenkomst (milieuconvenant)

2.1 Voorgenomen wijziging

"De Samenwerkingsovereenkomst 2008 wordt in 2010 in overleg met alle betrokkenen bijgestuurd voor de periode 2011-2013." (p. 62)

De samenwerkingsovereenkomst (milieuconvenant) werd door de deelnemende gemeenten ondertekend voor de periode 2008-2013. De deelnemende gemeenten gaan ervan uit dat een wijziging van hun lopende overeenkomst alleen kan met hun goedkeuring. Wanneer zij oordelen dat de voorgestelde wijzigingen niet beter zijn dan de geldende bepalingen, mogen zij bij de lopende contracttekst blijven.

2.2 Typering door het ontwerpplan

De samenwerkingsovereenkomst (milieuconvenant) wordt in het plan (p. 60-62) omschreven als een "overkoepelend instrument" dat werkt "via een planmatige aanpak" en "streeft naar maximale ruimte voor eigen beleidsruimte en creativiteit".

Aan die typering durven we twijfelen:

2.2.1 Overkoepelend?

Alle mogelijke thema's uit het milieubeleid en alle mogelijke milieu-administraties komen inderdaad wel ergens in de samenwerkingsovereenkomst aan bod. Op zich is dat positief te

noemen als voorbeeld van interne integratie binnen de verschillende milieu-sectoren in hun beleid naar de gemeenten.

Maar er bestaan nog andere subsidiekanalen waarlangs het gemeentelijk milieubeleid gestuurd wordt, en die niet in het milieuconvenant zijn geïntegreerd. Voor sommige zijn daar goede redenen voor (rioleringssubsidies), voor andere subsidies zorgt een apart kanaal niet alleen meer administratie maar kan er ook toe leiden dat de subsidiemogelijkheid minder gekend is bij de gemeenten.

2.2.2 Planmatig?

Gemeenten worden in het milieuconvenant niet aangezet om hun beleid planmatig aan te pakken, daarvoor zijn de contractuele verplichtingen van de gemeenten teveel omschreven als gedetailleerde middelenverbintenissen: het convenant zelf is al een gedetailleerd plan. We zijn dan ook **niet akkoord** met de zinssnede: "**Standaardisering van het SO-proces draagt bij tot de vermindering van de lasten van de administratieve dossieropvolging.**"

Meer planmatig beleid is pas mogelijk als de overeenkomst over een **langere periode loopt**. De huidige loopt voor zes jaar maar zou nu halverwege de rit gewijzigd worden. Inhoudelijk is het nodig meer met **globale resultaatsverbintenissen** te werken, dat zou de gemeenten wel aanzetten tot planmatig werken. Het enige voorbeeld hiervan in de huidige overeenkomst is de reductie van restafval, waarin Vlaanderen momenteel internationaal koploper is. De Vlaamse overheid en de gemeenten moeten op zoek gaan naar goede indicatoren voor de andere milieu-onderwerpen die als resultaatsverbintenissen kunnen dienen, in noodzakelijke combinatie met visitatie en dialoog bij de beoordeling. Dit zal echter niet overal mogelijk zijn: voor sommige onderwerpen zullen inspanningsverbintenissen noodzakelijk blijven.

2.2.3 Creativiteit?

De creativiteit van de gemeenten krijgt momenteel kansen via het **projectensysteem**: gemeenten kunnen eigen projectvoorstellen uitwerken en voor 50% subsidie indienen; het milieuconvenant geeft wel enkele criteria en projectvoorbeelden, maar geen limitatieve lijst, wat goed is. Het projectensysteem is ook aantrekkelijk om stakeholders binnen de gemeente tot goede milieumaatregelen te overtuigen, ook al liggen zij minder wakker van milieuargumenten. De voorkeur om te werken met "concrete pilootprojecten" wordt ook vermeld in het ontwerpplan (p. 47).

Helaas staat de aantrekkelijkheid van het projectensysteem fel onder druk door de zware besparingen in 2010: de enveloppes voor projecten werden meer dan gehalveerd, waardoor vele gemeenten nu op minder euro's subsidie kunnen rekenen.

Bovendien werden deze besparingen pas begin 2010 aangekondigd, terwijl volgens de contracttekst de gemeenten het subsidiebedrag al op 1 oktober 2009 hadden moeten weten en ze begin 2010 al hun projecten voor dat jaar hadden moeten indienen. Kan men zo'n handelwijze van de Vlaamse overheid 'planmatigheid bevorderend' noemen? De gemeenten moeten intussen de volledige kost van hun projectvoorstel voorfinancieren.

2.3 Gemeenten vragen administratieve vereenvoudiging

Belangrijkste pijnpunt bij de samenwerkingsovereenkomst is en blijft de rapporterings- en beoordelingsprocedure.

Het ontwerpplan zegt wel: "*De SO 2008-2013 streeft naar minimale plan-, rapportering- en controleverplichtingen*", in de praktijk blijft het hoofdzakelijk een verhaal van de ene ambtenaar die de andere ambtenaar schrijfwerk bezorgt: de gemeenten moeten elk jaar voor

de verschillende detailmaatregelen die de overeenkomst voorschrijft, een uitgebreide rapportering opmaken – rapportering die niet noodzakelijk aansluit bij de generieke, interne rapporteringsprocessen. De beoordeling door de Vlaamse overheid gebeurt ook hoofdzakelijk zo niet uitsluitend op basis van die rapportering. De beoordeling leidt ook tot een zwart-wit, alles-of-niets eindresultaat.

De gemeenten vragen:

- visitatie: meer ter plaatse en in dialoog met de uitvoerders
- proportionaliteit bij de beoordeling: het niet halen van één van de vele gedetailleerde verbintenissen mag niet leiden tot het inhouden van het hele subsidiebedrag.
- de info-overdracht naar de Vlaamse overheid moet geïntegreerd worden in de generieke rapporteringsprocessen binnen de gemeente (cf. Gemeentedecreet).

3 Behoud van open ruimte stimuleren via de algemene financiering van de gemeenten (Gemeentefonds)

"Een ander belangrijk aandachtspunt is het werken aan meer inspraak in de aanwending van middelen voor leefmilieudoelstellingen door de andere Vlaamse beleidsdomeinen (bv. ecologiesteun, groen investeringsfonds, stimulering van innovatie, financiering van gemeenten) door een versterking van de beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming en zo te komen tot meer coherentie en synergie en meer milieuresultaat." (p. 57)

De gemeenten onderschrijven dit idee en klagen aan dat er **onvoldoende financiële stimulansen zijn voor het behoud van de open ruimte.**

De huidige mechanismen van algemene financiering van de gemeenten werken onvoldoende corrigerend voor gemeenten die beschikken over veel open ruimte die niets of nauwelijks iets opbrengt voor de gemeentekas. De huidige financieringsmechanismen stimuleren daarentegen eerder het verdwijnen van de open ruimte. De financiële draagkracht van een gemeente wordt vooral bepaald door het aantal inwoners en de stenen onroerende rijkdom, terwijl haar open-ruimte-kwaliteiten daarin nauwelijks meespelen, zelfs integendeel eerder kostencreërend werken (onderhoud trage wegen, ...). Gemeenten staan daardoor onder druk om meer bedrijventerreinen te ontwikkelen of woonuitbreidingsgebieden aan te snijden, zodat hun fiscaal draagvlak kan groeien. Daartegenover staan onvoldoende financieringsinstrumenten die gemeentebesturen stimuleren en belonen voor het behoud en het dagelijkse onderhoud van de open ruimte en de landschappelijke infrastructuur die daar deel van uit maken.

4 Waterbeleid

4.1 Hoofddoelstellingen waterbeleid

Het Ontwerp Vlaams Milieubeleidsplan stelt als doelstelling voor het waterbeleid: "In 2021 hebben de meeste Vlaamse oppervlaktewaterlichamen een goede toestand bereikt. In 2015 zijn alle kwaliteitsaspecten van het watersysteem verder verbeterd. Voor 7 oppervlaktewaterlichamen en voor 7 grondwaterlichamen wordt een goede toestand in 2015 vooropgesteld. Er zijn dan nog 195 oppervlaktewaterlichamen en 35 grondwaterlichamen die de goede toestand niet bereiken in 2015.

Men wil leren uit de ervaringen van de speerpuntgebieden (zie ook p. 102 en 103). Als de Vlaamse overheid de meeste van deze "overige" waterlichamen tegen 2021 (of zelfs tegen 2027) in een goede toestand wil krijgen, zullen reeds in deze legislatuur knopen moeten worden doorgehakt en maatregelen in gang gezet. Denk bijvoorbeeld aan het duidelijk vastleggen van de hoofddoelstellingen in het rioolbeleid en het bijhorend financieringsplan. De resultaten van verder onderzoek en de ervaringen uit de speerpuntgebieden worden best nog deze legislatuur vertaald naar hoofddoelstellingen.

4.2 Klimaatadaptatie

"Adaptatie wordt steeds belangrijker nu blijkt dat het klimaat nu al gewijzigd is en de volgende eeuwen nog zal veranderen voordat er een mogelijke stabilisatie komt. Er zal tegen 2012 een Vlaams adaptatieplan uitgewerkt worden." (p. 98)

Klimaatadaptatie zal creatieve oplossingen vergen om grotere hoeveelheden water te kunnen bergen. Hiervoor zullen naast grootschalige ingrepen ook vele creatieve kleinschalige ingrepen wenselijk zijn die bovendien kunnen bijdragen aan een sterkere beleving van het water. Deze kleinschalige ingrepen situeren zich zowel op het private als op het openbaar terrein. Betrokkenheid van en kennisopbouw bij de steden en gemeenten, de beheerders van het grootste stuk openbaar domein, is cruciaal. Bij de uitwerking van een adaptatieplan dient men hiermee rekening te houden.

4.3 Saneringsinfrastructuur

"Om tot een goede watertoestand te komen, investeert Vlaanderen verder in de optimalisatie en renovatie van de bovengemeentelijke en gemeentelijke saneringsinfrastructuur." (p. 103)

De opbouw van een visie voor de financiering van de saneringsinfrastructuur op lange termijn en het definiëren van duidelijke doelstellingen op hoofdlijnen zijn hoogst dringend. Wat zijn de hoofddoelstellingen, welke inkomsten kunnen nu gegenereerd worden, wat is er nodig en welke extra mogelijkheden voor financiering zijn er nodig. Verbeter ook het rioolsubsidiebesluit en de aanwending van de middelen uit het Lokaal Pact.

Het toezicht (economisch en ecologisch) op de gemeentelijke saneringstaak (de aanleg en het beheer van riolen) is volop in opbouw. Terwijl de hoofddoelstellingen nog niet gekend zijn, wordt er reeds gefocust op detailspecten (zie o.a. het ecologisch indicatorenkader en het financieel rapporteringsinstrument). Werk de hoofddoelstellingen beter uit, stuur ook op die hoofddoelstellingen en durf verantwoordelijkheid delegeren gekoppeld aan duidelijke doelstellingen. Stem de toezichtsinstrumenten af op reeds bestaand generiek toezichtsinstrumentarium bij de lokale besturen.

De doorlooptijden van de projecten op het terrein duren te lang.

Op het lokaal niveau wordt nu uitgebreide ondersteuning voor de particulieren (technisch, financieel, ...) uitgewerkt. Nog meer communicatie vanuit de Vlaamse overheid naar de inwoners over de verplichtingen van afkoppelen van regenwater is wenselijk. De Vlaamse overheid kan extra ondersteuning voorzien en financiële incentives uitdenken die het afkoppelen van regenwater stimuleren en vlotter doen verlopen..

Verdere verfijning van de regelgeving rond de aanleg van gescheiden stelsels en de mogelijke uitzonderingen is nodig.

4.4 Crisiscommunicatie bij overstromingen

"De waarschuwings- en voorspellingssystemen voor overstromingen worden verder uitgebouwd. Intelligente sturingssystemen die de vul- en leeglooptijdstippen van wachtbekkens

regelen op basis van voorspelde neerslaghoeveelheden dienen bij te dragen tot een meer efficiënte benutting van de al genomen inspanningen.” (p. 104)

Afstemming van de waarschuwings- en voorspellingssystemen met de reeds bestaande instrumenten en verantwoordelijkheden voor crisiscommunicatie- en noodinterventie zijn nodig.

5 Andere onderwerpen

5.1 Aanmoedigen van intergemeentelijke samenwerking

*“Een belangrijk aandachtspunt bij de diverse initiatieven is de behoeften van de lokale besturen aan specifieke **ondersteuning** door de Vlaamse overheid en andere actoren zoals provincies, **intercommunales**, NGO's, enz.” (p. 62)*

*“Een bijzonder accent wordt gelegd op het **aanmoedigen van intergemeentelijke samenwerking**.” (p. 131)*

We vinden aanmoediging van vrijwillige intergemeentelijke samenwerking een goede zaak en verwijzen desbetreffend.

5.2 Muzieknorm: geïntegreerd en handhaafbaar

“Er wordt een beleid uitgewerkt om gehoorschade en geluidsoverlast door muziek te beperken. In samenspraak met de gezondheidssector, wetenschappers, lokale overheden en mensen uit de sector wordt het probleem eerst in kaart gebracht.” (p 121)

De Vlaamse overheid neemt zich voor de geluidsnormen tegen gehoorschade voor muziekevenementen te herzien. De gemeenten vragen dat de normering tegen geluidsoverlast en die tegen gehoorschade voor muziekevenementen geïntegreerd blijft in één regelgeving (momenteel voor niet-vergunningsplichtige evenementen in het K.B. 24.02.1977). De norm moet ook makkelijk te handhaven zijn.

5.3 Sensibilisering

“Lokale besturen worden van bij het begin betrokken bij de uitwerking van campagnes en acties waar zij een versterkende rol bij vervullen.” (p. 62)

Gemeenten zouden graag sensibiliseringsacties van de Vlaamse overheid ondersteunen. Voorwaarde is wel dat zij tijdig **op voorhand** ingelicht worden van die actie (onderwerp, baseline, communicatie-strategie,...)

Samenvatting van de bezwaren en opmerkingen van STERREBEEK 2000 v.z.w.:

1. Geluidshinder

Op verschillende plaatsen in het plan is er sprake van indicatoren om de kwaliteit van het milieu te meten.
Voor geluidshinder is dit soms te vaag of onvolledig.

Blz. 13. Doelstellingen voor een volgende generatie

Hier is slechts sprake van "Geluidsbelasting in agglomeraties". Hier zou beter een streefcijfer staan voor het aantal sterk gehinderden binnen vastgelegde contouren en dit zowel voor wegverkeer- als voor luchthavengeluid.

Blz. 76. Plandoelstellingen Milieuhinder

Hier wordt als indicator het "Aantal personen ernstig gehinderd door lawaai van wegverkeer, spoorverkeer, luchtvaart en industrie in de agglomeraties van Antwerpen en Gent (vanaf 2012 ook Brugge)" vermeld.

Het is onaanvaardbaar dat het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel hier niet wordt vermeld.

Niet alleen wordt dit gebied sterk gehinderd door het wegverkeer van de Ring en de verschillende snelwegen maar ook door het luchtverkeer van de luchthaven van Zaventem.

Blz. 77. Plandoelstellingen Groenbeleving

Ook hier wordt het Strategisch gebied rond Brussel niet vermeld. Nochtans is groenbeleving in deze regio enorm belangrijk.

Blz. 91. Plandoelstellingen, op te volgen effecten: Leef- en omgevingskwaliteit

"Aantal Vlamingen dat wordt blootgesteld aan verkeerslawaai hoger dan $L_{den} = 70 \text{ dB(A)}$ (weg) en $L_{den} = 73 \text{ dB(A)}$ (spoor) en $L_{den} = 65 \text{ dB(A)}$ (weg).

Het aantal Vlamingen blootgesteld aan geluidshinder door luchtverkeer zou hier evenzeer moeten worden meegenomen in de indicator.

Blz. 77. Een kijk op de toekomst (naar de Milieuverkenning 2030)

Er wordt herkend dat "Op korte termijn neemt ook de geluidshinder door luchtvaartverkeer voor Brussels Airport en de luchthaven Oostende-Brugge af, maar onvoldoende om op langere termijn het geluid ten gevolge van de groeiende verkeersintensiteit te compenseren".
Er worden echter geen doelstellingen verwoord.

Blz. 119, 120: Thematisch beleid, Lokale leefkwaliteit

Hier wordt het beleid rond Brussels Airport wel duidelijk vermeld maar zijn de doelstellingen te weinig ambitieus.

Voor STERREBEEK 2000 vzw moet er in afwachting van een afschaffing van de nachtvluchten gestreefd worden naar een afbouw van de hinder o.a. door een beperking tot $QC=4$'s nachts en een beter routegebruik. De vermelde daling van de geluidsemissies door de daling van het luchtverkeer 's nachts is onvoldoende. Het huidige plafond voor het toegestane aantal nachtbewegingen mag niet gehandhaafd blijven op 16.000 slots zoals bepaald op blz. 120 maar moet verder naar beneden.

Ook moeten er emissienormen inzake luchtkwaliteit komen voor het luchtverkeer.

Blz. 125. Maatregelenpakketten, VLAREM en het milieuvergunningenbeleid

"Het vergunningenbeleid spitst zich meer toe op de doorwerking van milieukwaliteitsdoelstellingen en -normen, reductieprogramma's en saneringsplannen, dit zowel vanuit het domein water (gevaarlijke stoffen, bekkenbeheerplannen,

stroomgebiedbeheerplannen), lucht (fijn stof, zware metalen, dioxinen, PAK's, NEC-programma) als broeikasgassen en natuur".

Er is hier nergens sprake van het domein "geluid".

2. Emissies naar lucht

Het plan houdt geen enkele rekening met de uitstoot van het luchtverkeer.

Zie o.a.:

Blz 78. Plandoelstellingen Emissies naar lucht, Broeikasgassen

Alleen "elektriciteitscentrales, grote industriële installaties en bepaalde procesemissies" worden vernoemd.

Blz 79. Emissies naar lucht, Fijn stof

"Ongeveer de helft van alle primaire PM_{2,5}-emissies is te wijten aan transport. Ondanks de aangroei van het wagenpark en het groeiende aandeel dieselwagens, wordt de laatste jaren een lichte afname van deze primaire PM_{2,5}-emissies van verkeer vastgesteld."

Blz. 99. Thematisch beleid: Lucht, Vlaams beleid

"Voor de reductie van de verkeersemissies ging de aandacht naar technologische maatregelen (voertuignormen) en een beleid rond milieuvriendelijke voertuigen en rijgedrag (ecoscore, subsidie roetfilters vrachtwagens en personenwagens, hervorming verkeersbelasting, ...). De Vlaamse overheid besteedt ook aandacht aan interne milieuzorg voor haar eigen vloot, rij- en verplaatsingsgedrag. Er is ook een Vlaamse impulsprogramma emissiearme binnenvaart. Tot slot gaat er aandacht naar de ondersteuning van gemeenten bij de uitwerking van hun lokaal beleid".

De Vlaamse overheid neemt blijkbaar geen enkel initiatief op Federaal noch Europees vlak om maatregelen te nemen tegen de emissies van het luchtverkeer.

Blz. 90. Op te volgen effecten: Schone lucht

"% van de grootstedelijke bevolking (Antwerpen, Gent en Brugge) blootgesteld aan overschrijding van de voortschrijdende driejaarsgemiddelde concentratie van 20 µg/m³ PM_{2,5} (2013-2015)."

Waarom wordt het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel hier niet meegenomen in de doelstelling ?

Bijlage 5 : Afvalsteward-project.

2.2 Doelstelling van het project

2.2.1 Wat houdt de actie in? Verwijs, indien mogelijk, naar concrete onderdelen van bestaande (en nog actuele) plannen zoals het MBP, MJP, enz.

Het project wil in essentie een nieuwe wijze van communicatie introduceren en toepassen op de verschillende bestaande knelpunten in de uitvoering van het beleid inzake huishoudelijke afvalstoffen.

Deze knelpunten zijn:

- onvoldoende benutten preventiemogelijkheden
- slechte sortering (in het bijzonder in hoogbouw, bij kansarmen, verenigingen, scholen)
- voorkomen van zwerfvuil rond vaste spots (scholen, transportbedrijven, ...)
- insluipen van bedrijfsafval binnen huishoudelijk circuit

2.2.2 Waarom wordt het project uitgevoerd? Geef verantwoording voor de geplande werken/acties:

- A) *Schets hiervoor de gemeentelijke beleidsvisie op korte en lange termijn waarin het project kadert. Verwijs, indien mogelijk, naar concrete onderdelen van bestaande (en nog actuele) plannen zoals het MBP, MJP, enz.*
- B) *Beschrijf de huidige situatie (huidig gebruik, functie, knelpunten).*
- C) *Beschrijf de einddoelstelling (gewenst resultaat via de geplande werken/acties).*
- D) *Hoe zal de actie tegemoet komen aan de eventuele knelpunten? (indien vermeld in B)*

A) Bovenstaande knelpunten zijn welgekend en als prioritair aangegeven binnen zowel de regionale als gemeentelijke beleidsvoering.

B) Afvalophaling is een decentrale dienstverlening. Tenzij via de ophaalarbeiders (die hiervoor onvoldoende geschoold zijn) is er amper direct contact tussen burger en dienstverlener op het ogenblik van de uitvoering van de dienst. Als gevolg hiervan gebeurt de communicatie tussen gemeente/intercommunale en de burgers grotendeels passief en indirect: via een website, milieukrant, informatie-avonden, ...

Enkel actief geïnteresseerde burgers worden op deze wijze bereikt. Vaak worden groepen die het meest baat zouden hebben bij deze info of bij wie een gedragswijziging meest wenselijk is, gemist. Mogelijkheden tot verbetering inzake sortering, preventie of netheid worden aldus gemist. Opportuniteiten voor directe feedback worden gemist.

C) De einddoelstelling is om duidelijke, puntsgewijze vooruitgang te boeken in de verschillende vermelde knelpunten. Via een doorgedreven dagrapportering en monitoring, moet het mogelijk zijn om deze verbeteringen te kwantificeren.

Aldus zal het na afloop van het project mogelijk zijn om kosten-baten van de communicatievorm te kunnen analyseren.

D) Het is de bedoeling om vastgestelde knelpunten via directe communicatie op het terrein, bij voorkeur op de dag van de dienstverlening, aan te pakken. Burgers kunnen rechtstreeks worden aangesproken of gecontacteerd, en de boodschap kan aangepast worden op maat van het vastgestelde probleemgedrag.

2.2.3 Hoe schat u het innovatief karakter van het project in (indien relevant)?

Het voorgestelde project is absoluut innovatief binnen de afvalsector in de wijze van directe communicatie naar de burgers. Er wordt afgestapt van afstandelijke passieve communicatie ten voordele van directe actieve communicatie.

Binnen de sociale en welzijnssector wordt deze communicatiestrategie meer frequent toegepast (en met succes). In de gemeente Almelo (Nederland) werd de helft van de kosten voor gedrukte communicatie geschrapt. In ruil werden wijkwerkers aangenomen die de informatie rechtstreeks naar de doelgroepen dienden te brengen. De werkwijze leverde positief resultaat op.

2.3 Themaspécifieke criteria

2.3.1 Duid aan hoe uw project aansluit bij de programma's en acties in het uitvoeringsplan: milieuvriendelijk beheer van huishoudelijke afvalstoffen of bij andere relevante sectorale uitvoeringsplannen.

Het project versterkt de uitvoering van volgende acties uit het uitvoeringsplan:

Actie 3: burger-consument als sleutelfactor

Actie 5: optimaliseren van kringloopbeheer organisch-biologisch afval

Actie 7: Optimaliseren selectieve inzameling bij burgers

Actie 8: verbeteren kwaliteit van de ingezamelde stromen

Actie 14: aanpak illegaal ontwijkgedrag

2.3.2 Duid aan hoe uw gemeente de samenwerking en de opvolging met en door de OVAM rond het voorgestelde project zal organiseren.

Op verzoek van de OVAM, kan naast rapportering worden voorzien in begeleidingcommissie.

2.4 Geef de betrokkenheid van lokale actoren weer (zowel interne diensten als externe actoren)

Het betrokken project is gegroeid uit de noden van de milieu-ambtenaren die omwille van de andere taken te weinig tijd kunnen vrijmaken om zich aan deze directe sensibilisering te kunnen wijden. Boven vernoemde knelpunten geven vaak aanleiding tot klachten/burenhinder. Milieu-ambtenaren kunnen tot op heden deze problemen niet oplossen, en zullen dan ook rechtstreeks betrokken worden in de aansturing van dit project.

Intern zal de afvalsteward in direct overleg handelen met de exploitatieverantwoordelijke, zodat er een goede informatiedoorstroming is tussen de ervaringen en observaties van de ophaaldiensten en de acties ondernomen door de afvalsteward.

2.5 Relatie met andere thema's van de Samenwerkingsovereenkomst (Geef eventueel de relatie

met andere thema's aan.)

De afvalsteward zal zich, uit de aard van zijn functie, veel moeten verplaatsen ten einde zoveel als mogelijk op het terrein aanwezig te zijn.

Vanuit het standpunt van duurzaamheid zal er geopteerd worden voor een elektrische scooter.

Interza plant de plaatsing van zonnepanelen, waardoor de scooter in de late namiddag volledig vrij van uitstoot opgeladen zou kunnen worden.